

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.303.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Vprašanje občin.

Iz naslova, ki smo ga postavili članku na čelo, se da razbrati, da je zadeva naših občin še vedno v stanju vprašanja. Gre za to, ali ostanejo občine po svojem obsegu takšne, kakršne so sedaj, ali pa se jih več zloži v veliko občino. Gre tudi za ustroj občinske uprave in obseg samouprave. Gre torej za stvar, ki globoko posega v javno življenje: politično, gospodarsko in prosvetno.

V našem listu smo o tej važni zadevi večkrat razpravljali, zastopajoč stališče in interese našega kmeta. Seznanili smo naše čitatelje tudi s stališčem, ki ga v tem vprašanju zavzemajo drugi listi. Ljubljansko »Jutro« se je že večkrat izjavilo za to, naj majhne občine prenehajo ter napravijo mesto velikim občinam, ki bodo kos svojim nalogam. To velja samo za kmetijske občine. Za male mestne in trške občine pa naj to ne velja. Naj ostanejo male, kakršne so sedaj. Združitev malotrkških občin s kmetijskimi občinami bi po »Jutrovem« mnenju bila »velika pogreška«, ker bi bila »utopitev v okolica« ter bi »ogrožala samoupravo tržanov in malomeščanov«.

»Domovina«, podeželsko glasilo, ni nikdar zavrnila »Jutrovega« stališča, ki zahteva združitev malih kmetijskih občin, toda nedotaknjenost za male trške in mestne občine. Zavzema pa se vneto za združitev kmetijskih občin, priporočajoč oblastim, naj se ne ozirajo na ugovore.

»Pričakujemo«, tako je pisala »Domovina«, da se državna oblastva ne bodo ozirala na nestvarne ugovore. Z ustvaritvijo velikih občin se bo zboljšal tudi ves stik ljudstva z oblastmi in bo lažje doseči napredek dežele.

Kmetijski list« je o tem vprašanju objavil tole mnenje: »Pri nas imamo silno mnogo občin, ki so za povoljno reševanje modernih občinskih nalog veliko premajhne in katerih občani so prerevni. Zato pa se je pokazala nujna potreba, da se to neugodno stanje popravi na ta način, da se več manjših občin združi v eno večjo, ki bo lažje reševala dane naloge.«

Naše večkrat poudarjeno stališče v tem vprašanju, ki baje stoji sedaj neposredno pred rešitvijo potom novega občinskega zakona, katerega bo sklenil parlament, je naslednje: Naše občine so socialne in politične tvorbe, ki so vzrastle iz razmer med našim ljudstvom, so torej zgodovinska dejstva. Po možnosti naj ostanejo po obsegu, kakršne so sedaj. Ako so doslej reševale svoje naloge, jih tudi bodo odslej. Za izvršitev večjih nalog (graditve cest in mostov) naj se pravilno organizira sodelovanje občin, ki so v sosesčini. Voditi je tudi

treba računa o zemljepisni legi občin, da se ne podaljša po nepotrebnem občanom pot do občinskega urada ter se tako povzroča izguba časa in denarja. Na vsak način pa se ne sme delati razlika med malimi kmetijskimi in malimi trškimi, odnosno mestnimi občinami. »Jutrovo« stališče, da bi združitev malih kmetijskih občin bila koristna zaokrožitev, združitev malih trških in mestnih s kmetijskimi pa pogrešna utopitev v kmetijskih okolicah, je treba zavrniti.

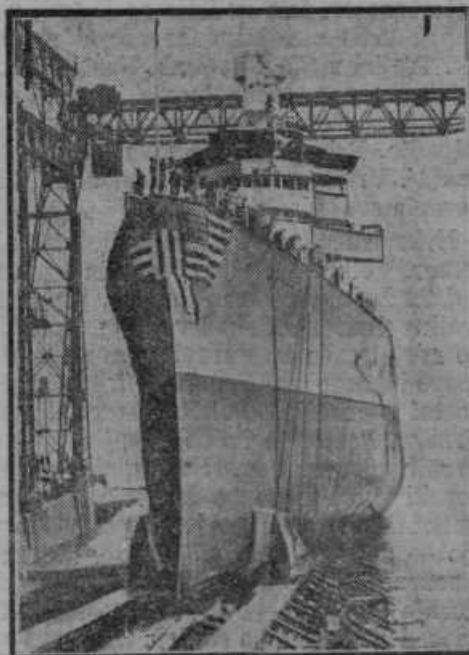
Enakopravnost za vse: za kmeta, malomeščana in tržana! Demokratična doba, ki v njej živimo, zahteva, da se vsem meri z istim merilom.

Kršćanstvo tudi v politiko!

Ministrski predsednik Nemčije baron Papen je centru, stranki katoliških Nemcev, ki ji je svojčas tudi sam pripadal, pisal pismo s prošnjo, naj bi stranka njega in njegovo vladu podpirala. Centrum je to prošnjo odbil ter napovedal novi nemški vladi stvarno, pa ostro opozicijo. Iz zanimivega pisma, ki ga je predsednik centra prelat dr. Kaas poslal kot odgovor ministrskemu predsedniku, posnemamo naslednje misli: »V svojem pismu omenjate, g. ministrski predsednik, potrebo združitve vseh resnično narodnih sil. To je tudi naš cilj, ki se za njega centrum in tudi jaz že leta trudimo. Uresničenje te misli zahteva čim širšo podlago, to je, treba je napraviti resnoben poskus, da se združijo iz vseh

taborov pripravne sile za pozitivno delo za državo. Pri tem je treba, kakor je samo na sebi razumljivo, krščanstvu zagotoviti potreben vpliv na državo, njeno vladno in upravo. To temeljno misel morajo priznati ter dejansko izvrševati tudi tiste sile, ki hočejo ustvariti novo Nemčijo. Krščanstvo ne sme biti zgolj zunanja oznaka. Takšno krščanstvo je brezkorisno. Samo krščanstvo, ki se v dejanjih kaže, more v politiki pomagati.«

Potrebo krščanstva v politiki z izrazitimi besedami poudarja tudi najnovejša okrožnica papeža Pija XI. z dne 3. maja letošnjega leta. Govoreč o nedostatkih, ki vladajo v posameznih državah in v celi človeški družbi, naglašja papež to-le: »V javnem življenju se teptajo v blato tista sveta načela, ki bi morala voditi vsako socialno sožitje. Trdne podlage pravice in zvestobe, ki bi na njih morala biti zgrajena država, se rušijo in mašijo se viri tistega starega in častitljivega izročila, ki je smatralo vero v Boga in zvestobo njegovi postavi kot najsigurnejšo podlago za resničen napredek narodov.« Z globokim obžalovanjem govori sv. Oče o nekrščanski politiki med narodi in državami, »kjer ni izgreda, ki bi se ne smatral za upravičenega, in kar velja med posameznimi ljudmi za vredno obsodbe, se smatra za dovoljeno in vredno hvale, ker se vrši v imenu pretiranega nacionalizma. Na mesto velike zapovedi ljubezni in človeškega bratstva, ki objema vse narode in vsa ljudstva ter jih vse združuje v veliko družino pod nebeškim Očetom, stopa sovražstvo, ki je vse spravilo na rob propada.« In človeštvo se bo zrušilo v prepad, ako se ne bo pokristjanilo vse javno življenje s politiko vred: »Za Boga ali proti Bogu, tako se glasi odločitev, ki bo odločala usodo vsega človeštva: v politiki, financih, npravstvenosti, v znanosti in umetnosti, v državi, v človeški družbi, v familiji, na Vzhodu in na Zapadu.«

Amerika je spustila v morje 10.000 tonsko križarko.

V NAŠI DRŽAVI.

INTERPELACIJA V PARLAMENTU.

Poslanci dr. Lončarevič, dr. Nikič in tovariši so vložili 2. maja v parlamentu na finančnega ministra interpelacijo, ki jo objavlja beograjski list »Politika« in ki se tako glasi: »Naše Posavje, posebno ono na levi strani reke Save, je zadela pred tremi tedni nezgoda in nesreča, kakor je ljudje ne pomnijo. Od vseh strani se sliši razumljiv klic po pomoči. Sliši se tudi od vladne

strani priznanje strašnega ljudskega stanja, toda nikjer se ne čuti niti najmanjša akcija, ki bi obupanim siromakom dala za bodočnost vsaj žarek upanja. Kadar se od narodnih poslancev začne kakšna akcija za pomoč, se navadno razbije na vladnih ugovorih: »Odkod denarna sredstva?« Zato si dovoljujemo Vam, g. minister, postaviti konkretni predlog. Prepričali smo se namreč, da je gospodom ministrom, banom, njihovim pomočnikom, generalnim in okrožnim inšpektorjem na razpolago najmanj 150 avtomobilov, ki stanejo državne finance mesečno več ko 1.200.000 dinarjev letno 15 milijonov dinarjev. Ako se gospodje ministri odločijo temu ugodnemu prometnemu sredstvu in če kraljevska vlada odloči, da se vsled težkega ljudskega stanja odreče tudi vsem drugim prispevkom za vožnjo z avtomobili, bi se moglo takoj začeti z učinkovito pomočjo poplavljenecem in z gradnjo njihovih porušanih domov. Stavljajoč Vam ta predlog in spominjajoč Vas na to, da je preds. madžar, vlade grof Karolji takoj po nastopu vlade ukinitel vse drž. avtomobile, si dovoljujemo Vas vprašati: 1. Kaj mislite ukreniti, da se brez obotavljanja, nepotrebnega razpravljanja in osovražanih komisij takoj začne z dajanjem pomoči poplavljenecem. 2. Ali mislite, da je naš predlog o ukinitvi vožnje z avtomobili g. ministrov itd. sprejemljiv? 3. Ali mislite, da bi mogli gospodje ministri, bani, generali itd. v državnem in ljudskem interesu vsaj dve leti hoditi peš, ter ali mislite, da bi se v proračunu predvideni izdatki za vzdrževanje njihovih avtomobilov sedaj mogli najboljšje porabiti za gradnjo porušanih hiš, podporo vodnih zadrug in gradnjo obrambnih vodnih nasipov? Zahtevajoč za svojo interpelacijo prvenstvo in hitrost, prosimo, da nam blagovolite na njo odgovoriti v narodni skupščini.

IZ DRUGIH DRŽAV.

Nova romunska vlada je razpustila zbornico in se bodo vršile volitve 27. julija.

Bolgarski parlament bo razpravljal o proračunu do 10. junija in o drugih nujnih zakonih pa do 25. junija.

Nova Herriotova francoska vlada je dobila v zbornici 250 glasov večine. Francija bo razpisala notranje posojilo v znesku 2,9 milijard frankov.

Mednarodna trgovina v slabi luči. Statistika glede mednarodne trgovine je ugotovila sledeče: Vrednost izvoza Švice je leta 1931 nazadovala napram letu 1929 za 34%, Belgije za 40%, Nemčije za 44%, Italije pa za 46%, nato sledi Francija z 51%, Avstrija s 54%, Anglija s 55%, Zedinjene države s 63% ter Madžarska in Španija s 70%.

Poljska po najnovejših številkah. Po ljudskem štetju decembra 1931 je znašalo prebivalstvo Poljske ob koncu lanskega leta 32.132.936 ljudi. Materinski jezik je bil za 69,1% celokupnega prebivalstva poljski. V poljski vzhodni Šleziji znašajo manjšine 6,6 odstotkov celokupnega prebivalstva, v vsej državi pa tvorijo narodne manjšine 9,1% prebivalstva.

Rusija razpisala notranje posojilo. Svet ljudskih komisarjev je izdal uredbo, s katero razpisuje notranje posojilo v znesku 3200 milijonov rubljev. S tem posojilom namerava sovjetska vlada dovršiti petletni gospodarski načrt. Posojilo je razdeljeno na dva dela, in sicer v obveznice za dobo 10 let, ki so brezobrestne, pa se bodo po njihovih številkah žrebali dobitki, in v 10

BOLEČINE POMIRJAJOČA DRGNENJA

pri bolečinah v hrbtu in križu, pri trganju, revmatičnih bolečinah itd. so vedno učinkovita, če se za njih uporablja Fellerjev Elsafluid, to skozi 35 let preizkušeno domače sredstvo in kozmetikum. Poskusna steklenica 6 D, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsa trg 341, Savska banovina.

odstotne obveznice, ki jih bodo prav tako amortizirali v 10 letih.

Amerika in znižanje vojnih dolgov. Zedinjene države so podale službeno izjavo z ozirom na vojnodškodninsko konferenco v Lausanni, da ameriška vlada ne bo dopustila, da bi katerakoli tuja sila nastopila o popolnem črtanju ali znižanju vojnih dolgov. Tudi kakršnakoli tozadevna odločitev Nemčije ne bo mogla vplivati na odločitev Zedinjenih držav v vprašanju vojnih dolgov.

Evharistični kongresi. Da se daje Najsvetejšemu Zakramentu potrebna čast, ki jo odrekajo prav mnogi ljudje, ter da se uredi zasebno in javno življenje po načelih Kristusa — Zveličarja, se prirejajo po raznih krajih naše države evharistični kongresi. Posebno sijajen je bil prve dni meseca junija — 1. soboto in nedeljo v juniju — v Sarajevu, glavnem mestu Bosne. Udeležil se ga je tudi papeški nuncij nadškof Pellegrinetti in izmed Slovencev nadškof dr. Jeglič in ljubljanski škof dr. Rožman. Sijajna je bila v nedeljo procesija z Najsvetejšim, ki se je je udeležilo preko 30.000 ljudi. O priliki tega kongresa so se vršile ne samo pridige po cerkvah, marveč tudi izven cerkva zborovanja, na katerih so govorili duhovniki, pa tudi laiki. Med govori, ki so jih imeli laiki, je bil posebno znamenit oni, ki ga je imel dr. Protulipac, voditelj lepo organizirane hrvatske križarske mladine. Z velikim navdušenjem in med ogromnim odobravanjem je govoril o predmetu »Katoliška doslednost in neustrašenost«. Isto nedeljo se je tudi v Sloveniji vršil okrajni evharistični shod pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Ker je okrajno načelstvo prepovedalo dvema laikoma govoriti na izven-cerkvenem zborovanju, je isto odpadlo. Prireditelj je imela strogo-verski značaj. Vršila se je ob veliki udeležbi ter dosegla svoj visoki namen.

Evharistični shod v Ptuj. Dekanije Ljutomer, Velika Nedelja, Zavrč in Ptuj, skupaj 32 župnij, prirede dne 26. junija 1932 velik evharistični shod v Ptuj. Pontifikalno sveto mašo bo opravil sam prevzvišeni gospod knezoškof Dr. Andrej Karlin. Slavnostni govornik bo stolni dekan dr. Maks Vraber. Nastopilo bo še nekaj drugih cerkvenih govornikov. Sodelujejo združeni pevski zbori in godbe iz Ptuja, Ljutomer in Svetinje. Zaprošeno je za polovično vožnjo — dovoljenje še ni došlo — in za pomnoženo število železniških voz na progi Gornja Radgona—Ptuj in Središče—Ptuj. Spored bo približno sledeč: Ob 8. uri sprejem gostov na kolodvoru. Ob pol 10. uri slavnostni govor pod milim nebom na Slomškovem trgu. Nato pontifikalna sveta

maša. Popoldne ob 2. uri evharistična pridiga, ki jo prevzame gospod svetnik in znani marijanski pesnik Matija Zemlječ od Sv. Tomaža. Nato velika teoforična procesija po mestu. Po procesiji v prostijski cerkvi posvetitev in sklep z zahvalno pesmijo. Shod se vrši tudi ob slabem vremenu, a v tem slučaju v prostijski in minoritski cerkvi ter v dvorani Društvenega doma. Ker bodo pri procesiji nastopale posamezne župnije pod svojim napisom, naj se vsaka potruži, da bo njena udeležba čim lepša. Namen shoda je verska poglobitev in moralen dvig ljudstva, zato vsi prisrčno vabljeni.

Evharistični shod pri Sv. Trojici v Slov. goricah se je v nedeljo, dne 5. junija nad vse sijajno izvršil. Vse župnije lenarske dekanije so se nanj pripravile s štiridnevno in so obenem prvič slovesno obhajale praznik božjega Srca Jezusovega. Polurno veselo pritrkavanje zvonov in številni kresovi so v soboto zvečer naznanjali znamenit shod. V nedeljo se je trg Sv. Trojice odel v slavnostno obleko. Raz hiš so visele zastave in petero krasnih slavalokov s pomenljivimi napisi je pozdravljalo prihajajoče častilce presvete Rešnjega Telesa. V trojiški romarski cerkvi je bilo izpostavljeno presveto Rešnje Telo k molitvi od rane do konca pozne službe božje in eno uro pred popoldansko slovesnostjo. Po rani službi božji je imela skupno obhajilo med sveto mašo trojiška šolska mladina, možje apostolstva in vsi drugi verniki pa so po vseh župnijskih cerkvah v največjem številu pristopili k svetemu obhajilu. K pozni službi božji so prišli verniki v procesijah z dušnimi pastirji od Sv. Lenarta, Sv. Ruperta, Sv. Ane, Sv. Benedikta, Negove in od Sv. Antona, popoldne pa so se prispele procesije od Sv. Jurija in od Sv. Benedikta. Tudi Marija Snežna in Sv. Bolfenk sta poslala številno odposlanstvo. Pozno pridigo je imel stolni dekan dr. M. Vraber, ki je tudi opravil škofsko sveto mašo. Krasno je pel moški zbor 45 pevcev od Sv. Benedikta, Sv. Antona in od Sv. Ruperta v Slov. goricah pod vodstvom g. organista Mohoriča. Cerkev je bila natlačeno polna, navdušenje veliko. Do 12. ure je vedno rosilo, opoldne pa se je pokazalo zlato solnce in imeli smo čarobno lep popoldan. Popoldne ob pol 3. je bila romarska cerkev zopet vsa napolnjena in je božjo besedo govoril v cerkvi kanonik dr. Fr. Cukala, zunaj cerkve zbranim verskim organizacijam pa dekanjski upravitelj Gomilšek. Nato se je razvila veličastna procesija presv. Rešnjega Telesa, ki je trajala poldrugo uro. Najsvetejšo je nosil stolni dekan dr. Vraber, spremljalo ga je 14 duhovnikov, med njimi tudi pp. kapucina Bonaventura Savec in Mansuet Korén, ki sta vodila slovesno tridnevno v cerkvi sv. Treh kraljev v benediški župniji. Hiše so bile skoraj vse lepo okrašene, glasna molitev in navdušenje petje je donelo proti nebesom v proslavo presvete Evharistije. Tako mnogoštevilne procesije še ljudje niso videli pri Sv. Trojici. Versko navdušenje, ki so ga v nemali navdušeni cerkveni govori o sv. Rešnjem Telesu, pobožne pesmi, krasen dan, mnogoštevilne zastave, je priklopilo do vrhunca, ko se je po litanijah v cerkvi posvetila dekanija lenarska presv. Srcu Jezusovemu. Ob tej priliki smo spoznali, koliko žive vere v Jezusa v presv. Rošnjem Telesu je v našem ljudstvu, spoznali pa smo tudi tiste neolikance, ki so tudi katoličani, pa niso vedeli, kako treba počastiti Jezusa v hostiji. Bogu hvala in slava za ta nepozabni krasen dan, iskrena hvala pa tudi vsem, ki so ga pripravljali, ljudstvu, ki je prišlo v tolikem številu — bilo je pričujočih nad 4000 ljudi — in posebno č. oo. frančiškanom,